

Desertörer — från vad?

I Sverige lär för närvarande finnas något över 400 amerikanska »desertörer», vilka beviljats uppehållstillstånd som vanliga utlänningar. De har aldrig erkänts som politiska flyktingar, vilket de ej heller är. Svensk Tidskrift kunde i en ledare förra året (1969, nr 3) påvisa hur få av dem som var »äkta» vapenvägrare, alltså sådana som av samvetsskäl tagit avstånd från våld och därför olovligt lämnat sina förband. De allra flesta var och är ungdomar som aldrig varit i krigstjänst eller som hållit sig undan inkallelse. Ingen hjältegloria behöver omge dem. Några humanitära skäl för att skydda dem har aldrig funnits. Men de har kommit hit, och de har fått stanna.

Det har nu visat sig, att ungefär en fjärdedel av dessa desertörer åtalats och dömts för brott, från snatteri till mycket grova narkotikabrott. Det är en påfallande stor procent. Men man får ej generalisera: det är skillnad mellan felsteg och brott. Uppenbarligen skall den som gjort sig skyldig till ett enstaka snatteri bedömas annorlunda än den som distribuerat knark. Detta är domstolarnas sak, och de tager också all hänsyn till den enskilda individen och till hans förhållanden.

Men när domstolarna i en dom låter ingå ett utvisningsbeslut, då bör också detta respekteras. Socialminister Aspling har i stället meddelat, att utvisning bara kan följa på »grövre brott». Det blir mycket intressant att se var regeringen avser att draga den gränsen. Man vill tro att socialministern ej tänker sig att överse med narkotikalangning i stor skala. Regeringen

kan i varje fall vara övertygad om att svenska folket inte önskar se någon amerikansk brottslingskoloni etablerad hos oss i Sverige. Hur en del av desertörerna ser på sin ställning framgår för övrigt med all önskvärd tydlighet av ett uttalande av ett par av dem som greps i samband med ett bankrån i Danmark. De hänvisade i sitt försvar till att de ej fått vad de ansett vara tillräckligt ekonomiskt understöd i Sverige!

Medan här påtalade verksamhet hör hemma under strafflagen, finns en annan som bör bedömas och behandlas på annat sätt. Vi har t ex FNL-grupper, där utländska ungdomar samlas, för att inte tala om autentiska Svarta Pantrar, som här, underhållna av svenska skattemedel, predikar sitt våldsbudskap. Att föreståndarna för offentliga institutioner som Moderna museet och Stockholms stadsmuseum upplåtit dessa som lokaler för sådana gruppers verksamhet är ej bara omdömeslöst utan direkt förnedrande. Det är ömkligt att dessa chefer inte av sina överordnade fått bestämda förelägganden att inte driva politik med allmänna medel. Men någon ändring i denna fråga kan knappast väntas förrän en ny regering träder till, en regering som inte tror att den för sin existens hela tiden behöver flirta åt vänster.

Från Moderna museet sände Svarta Pantrarna ut sin förolämpande hälsning till den nye amerikanske ambassadören i Sverige, då hans namn blev offentliggjort och det visade sig att han var av samma ras som de men, till skillnad mot dem, lojal amerikan. Sådant får helt enkelt inte

upprepas. Sveriges förhållande till USA är besvärligt – statsministern och särskilt utrikesministern vet bäst besked varför – men börjar äntligen normaliseras. Det finns ingen anledning att tolerera nya påfrestningar, initierade av utländska grupper. Detta bör sägas klart ifrån. Om vederbörande ej förstår på annat sätt bör en eller ett par utvisningar kunna användas som varnande exempel.

Sverige är ej något Guatemala, där ambassadörer löper fara att kidnappas. Här skall utländska diplomater kunna röra sig helt fritt och oskyddade: det är dessutom önskvärt och viktigt att så sker. De får bäst kontakt med landet på så sätt. Redan detta att vissa ambassader i Stockholm måste specialskyddas är orimligt, för att ej tala om resebyråer eller dylikt som ej faller vissa ungdomsgrupper i smaken. Israels ambassad måste skyddas mot i Stockholm florerande arabiska ligister, och skyddet av detta och andra objekt kostar skat-

tebetalarna miljoner årligen. Polisen vet, eller bör veta, vilka som ej förstår att uppträda utan att skada sitt värdland. Finns det något skäl, juridiskt eller humanitärt, som kan anföras mot att personer, som så grovt missbrukar vår gästfrihet att de anställer skada och kostnader för Sverige, skickas hem till sina egna länder?

Under andra världskriget tillämpades en bestämmelse med stöd av ett kungabrev, kontrasignerat av socialminister Möller; ärendet torde för övrigt ha handlagts av dennes statssekreterare, vilken hette Tage Erlander. Utlänningar beviljades uppehållstillstånd på det villkor att de ej bedrev politisk verksamhet i Sverige. Meddelande härom stämplades in i deras pass. Det var en mycket klok bestämmelse, helt i enlighet med svenska neutralitetsintressen. Det vore gott om regeringen ville gräva fram detta bortglömda kungabrev och studera det. Det kunde kanske i vissa fall komma till välbehövlig användning.